

Sygn. akt I NSNc 84/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

Bogdan Marian Gutowski (ławnik Sądu Najwyższego)

w sprawie ze skargi M. Ł.

przeciwko A. sp. z o.o. w S.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 10 marca 2021 r.

skargi nadzwyczajnej Prokuratora Generalnego od wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 2 czerwca 2016 r., sygn. akt II Ca [...]

- 1. oddala skargę nadzwyczajną;**
- 2. znosi wzajemnie koszty postępowania przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Prokurator Generalny, na podstawie art. 89 § 1 i § 2 w zw. z art. 115 § 1 i § 1a ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. 2019, poz. 825 ze zm., dalej: u.SN), ogólnie z uwagi na konieczność zapewnienia zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady

sprawiedliwości społecznej, zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w B. z 2 czerwca 2016 r., II Ca [...] w sprawie z powództwa M. Ł. przeciwko A. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. (dalej: A. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.) o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego wydanego wskutek apelacji od wyroku Sądu Rejonowego w T. z 7 września 2015 r., sygn. akt I C [...]. Na zasadzie art. 89 § 1 pkt 2 ustawy o SN, zaskarżonemu wyrokowi zarzucił szczegółowo:

1. naruszenie zasad, wolności i praw człowieka i obywatela, określonych w Konstytucji RP, a mianowicie: zasady zaufania do państwa oraz zasady bezpieczeństwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP) oraz prawa do odpowiednio ukształtowanej procedury sądowej, zgodnie z wymogami sprawiedliwości wyrażonej w art. 45 ust. 1 Konstytucji, jako sprawiedliwości proceduralnej – polegające na oddaleniu powództwa M. Ł. w sytuacji, gdy roszczenie objęte tytułem wykonawczym uległo 10-letniemu przedawnieniu oraz w sytuacji, gdy do pozostałych dłużników solidarnych sądy wydały odmienne rozstrzygnięcia, uwzględniając zarzut przedawnienia;

2. naruszenie w sposób rażący przepisów prawa procesowego i materialnego, a mianowicie art. 182 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 125 k.c., poprzez ich niezastosowanie w sytuacji, gdy w rozpatrywanej sprawie doszło do umorzenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko zmarłemu pozwanemu B. Ł., z mocy prawa na podstawie art. 823 k.p.c., co winno skutkować uznaniem, że umorzenie postępowania egzekucyjnego *ex lege* wyeliminowało stan przerwania biegu przedawnienia, a zatem wniosek egzekucyjny z 6 listopada 2002 r. nie stanowił zdarzenia przerywającego bieg terminu przedawnienia i w konsekwencji bieg przedawnienia winien być liczony od daty nadania klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty, tj. od dnia 18 października 2002 r., nie zaś, jak przyjął Sąd Okręgowy w B., od daty umorzenia postępowania egzekucyjnego, tj. od dnia 28 czerwca 2004 r.

Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w B.

Skarga nadzwyczajna wniesiona została w związku z następującym stanem faktycznym.

W dniu 26 września 2002 r. Sąd Rejonowy w T. wydał prawomocny nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym zasądził od B. Ł. na rzecz S. [...] im. [...] w G. kwotę 2.738 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 738 zł, od dnia 16 września 2002 r. do dnia zapłaty, oraz z odsetkami w wysokości 40% w stosunku rocznym od kwoty 2.000 zł, od dnia 16 września 2002 r. do dnia zapłaty, a także koszty procesu. Tytuł wykonawczy stanowił podstawę wszczętej egzekucji sądowej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w B., po czym postępowanie to postanowieniem z dnia 12 marca 2003 r. zostało zawieszone z uwagi na śmierć dłużnika w dniu [...] 2003 r., a następnie z dniem 28 czerwca 2004 r. umorzone na podstawie art. 823 k.p.c.

W dniu 4 lipca 2013 r. A. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. jako następca prawny S. [...] im. [...] w G. złożyła do Sądu Rejonowego w Ś. VI Zamiejscowego Wydziału Cywilnego w T. wniosek o nadanie powyższemu nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności na jego rzecz jako uprawnionemu oraz przeciwko następcom prawnym B. Ł., w tym M. Ł., jako obowiązkanemu. Sąd wniosek uwzględnił postanowieniem z 31 lipca 2014 r. wydanym w sprawie VI Co [...]. Następnie na podstawie tego tytułu wykonawczego wszczął przeciwko M. Ł. i innym spadkobiercom pierwotnego dłużnika postępowanie egzekucyjne, które trwa do chwili obecnej (komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w S. prowadzi je pod sygnaturą Km [...]).

Sąd Rejonowy w T. powyższy stan faktyczny ustalił na podstawie dokumentów urzędowych zawartych w aktach sprawy oraz w aktach postępowania egzekucyjnego Km [...] Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S., których prawdziwość nie budziła wątpliwości którejkolwiek ze stron.

W ramach oceny prawnej tych ustaleń faktycznych Sąd pierwszej instancji odwołał się do art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. i zważył, że podstawę powództwa przeciwegzekucyjnego może stanowić przedawnienie wierzytelności stwierdzonej tytułem wykonawczym. Zgodnie z art. 118 k.c. w ówczesnym stanie prawnym, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej trzy lata.

W ocenie Sądu Rejonowego w T. termin przedawnienia, o jakim mowa w art.

118 k.c, podlega ogólnym regułom dotyczącym biegu terminu przedawnienia, w szczególności może on ulegać zawieszeniu i przerwaniu, m.in. przez wystąpienie przez wierzyciela z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności albo o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, co miało miejsce w niniejszej sprawie.

Na podstawie akt egzekucyjnych VIII Km [...] Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w B. Sąd Rejonowy w T. ustalił, że wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko pierwotnemu dłużnikowi (B. Ł.) został wniesiony w 2002 r., a zatem przed upływem okresu przedawnienia. Z uwagi na śmierć dłużnika w toku egzekucji, postępowanie zostało zawieszone postanowieniem z 12 marca 2003 r., a następnie uległo umorzeniu z mocy prawa na podstawie art. 823 k.p.c., co zostało stwierdzone postanowieniem z dnia 28 czerwca 2004 r. W ocenie Sądu pierwszej instancji od daty postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z mocy prawa należy liczyć początek biegu przedawnienia roszczenia po raz kolejny.

Wobec powyższego Sąd Rejonowy w T. za uzasadnione przyjął stanowisko A. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S., zgodnie z którym z uwagi na kolejny wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko następcom prawnym pierwotnego dłużnika złożony w dniu 4 lipca 2013 r., nastąpiło przerwanie biegu terminu przedawnienia, ponieważ była to czynność podjęta przed sądem lub innym organem powołanym w celu rozpoznania sprawy lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju przedsięwzięta bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczeń (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.).

M. Ł. wniósł pozew przeciwko A. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. domagając się pozbawienia w całości wykonalności tytułu wykonawczego – wskazanego nakazu zapłaty, podnosząc zarzut przedawnienia na podstawie art. 118 k.c. i art. 125 § 1 k.c., w związku z upływem dziesięciu lat mających zastosowanie do roszczeń stwierdzonych orzeczeniem sądowym. Należność zasądzona nakazem zapłaty uległa – w ocenie powoda – przedawnieniu w dniu 19 października 2012 r., natomiast odsetki jako świadczenia okresowe – w dniu 19 października 2005 r. Pozwana uznała powyższe powództwo w części, przy tym wskazując, że roszczenie w niniejszej sprawie przedawniło się wyłącznie w części dotyczącej odsetek zasądzonych nakazem zapłaty. W pozostałym zakresie pozwana wniosła o oddalenie powództwa, nie uznając zarzutu przedawnienia.

Sąd Rejonowy w T. wyrokiem z 7 września 2015 r. pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym w sprawie I Nc [...] . w stosunku do powoda M. Ł. w części dotyczącej odsetek ustawowych od dnia 16 września 2002 r. do dnia 4 lipca 2010 r. od kwoty 738 zł oraz odsetek umownych w wysokości 40% od dnia 16 września 2002 r. do dnia 4 lipca 2010 r. od kwoty 2.000 zł, tj. w zakresie kwoty 6.959,70 zł. W pozostałym zakresie pozwana wniosła o oddalenie powództwa, nie uznając zarzutu przedawnienia.

Biorąc pod uwagę wskazane okoliczności sprawy A. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. złożyła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowy w S. wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko powodowi i egzekucja ta nadal jest prowadzona.

Apelację od wyroku z 7 września 2015 r. w sprawie o sygn. akt I C [...] wniósł M. Ł., domagając się jego uchylenia poprzez pozbawienie przedmiotowego tytułu wykonalności w całości, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie art. 118 k.c., art. 123 k. c. i art. 124 k.c., poprzez błędną wykładnię polegającą na tym, że roszczenie pozwanego nie uległo przedawnieniu. M. Ł. zarzucił nadto naruszenie art. 328 k.p.c., tj. wadliwość uzasadnienia wyroku oraz niewyjaśnienie wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Powód podniósł również zarzut naruszenia art. 5 k.c., poprzez jego niezastosowanie.

W dniu 2 czerwca 2016 r. Sąd Okręgowy w B. II Wydział Cywilny Odwoławczy oddalił apelację powoda – M. Ł. – o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności (II Ca [...]).

Sąd Okręgowy w B. w głównej części uzasadnienia odniósł się do kwestii oceny prawnej dokonanej przez Sąd Rejonowy w T., a dotyczącej czynności przerywających bieg przedawnienia.

W ocenie Sądu Okręgowego w B. zarzut naruszenia art. 118 k.c. w zw. z art. 123 k.c. nie znajduje uzasadnienia. Sąd Okręgowy przypomniał, że w latach 2003-2004 orzecznictwo ukształtowało praktykę, zgodnie z którą w razie śmierci dłużnika (po wszczęciu egzekucji) nie wymagano nadania klauzuli wykonalności przeciwko

jego spadkobiercy. W takim wypadku, zgodnie z dyspozycją art. 819 § 1 k.p.c., zawieszone postępowanie egzekucyjne organ egzekucyjny podejmował z udziałem spadkobiercy dłużnika, tj. po udowodnieniu tego przymiotu prawomocnym postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku. Sąd Okręgowy w B. uznał za niezasadne odwołanie się przez M. Ł. do dwóch orzeczeń Sądu Najwyższego, tj.: wyroku z 19 listopada 2014 r. (II CSK 196/14) oraz wyroku z 14 kwietnia 2011 r. IV CSK 439/10. Sąd Okręgowy w B. wskazał, że w omawianej sprawie umorzenie postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 823 k.p.c. nie mogło wywołać takich samych skutków jak cofnięty przez wierzyciela wniosek egzekucyjny. Sąd odwoławczy uznał, że w przedmiotowej sprawie nie doszło do przerwania terminu przedawnienia. Sąd Okręgowy w B. wskazał przy tym, że dziesięcioletni termin przedawnienia upłynął najwcześniej 18 stycznia 2014 r. (10 lat od śmierci dłużnika) bądź 28 czerwca 2014 r. (10 lat od daty postanowienia o umorzeniu). Ponieważ z akt sprawy wynika, że 4 lipca 2013 r. A. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. złożyła wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przedmiotowemu nakazowi zapłaty, to bieg terminu został skutecznie przerwany i od tej daty zaczął biec na nowo. Wierzytelność M. Ł. nie uległa tym samym przedawnieniu.

Sąd odwoławczy nie uznał również zarzutu naruszenia art. 5 k.c. wskazując, że w niniejszej sprawie nie wystąpiły wyjątkowe okoliczności, uzasadniające udzielenie ochrony prawnej na tej podstawie.

Uzasadniając skargę nadzwyczajną Prokurator Generalny wyjaśnił, że na zasadę demokratycznego państwa prawnego wyrażoną w art. 2 Konstytucji RP składa się szereg zasad, które wynikają z istoty i aksjologii demokratycznego państwa prawnego, w tym zasada konieczności zapewnienia pewności co do prawa i prawidłowości stosowania prawa przez organy państwa. Wyroki sądowe powinny być sprawiedliwe, wydawane na podstawie przepisów prawa, które jest stosowane i interpretowane w sposób prawidłowy. Brak prawidłowego zastosowania przepisów dotyczących przedawnienia roszczeń skutkuje wydaniem orzeczenia, którego zaskarżenie jest konieczne dla zapewnienia zgodności z zasadą pewności prawa. Adresatem zasady określonej w art. 2 Konstytucji RP są organy tworzące prawo, ale także organy je stosujące, a zatem sądy.

Prokurator Generalny podniósł, że kwestionowane orzeczenie zostało wydane z naruszeniem art. 2 i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, bowiem Sąd Okręgowy w B. nie uwzględnił przy orzekaniu prawa do sprawiedliwości proceduralnej. Prokurator Generalny stanął przy tym na stanowisku, że Sąd Okręgowy w B. naruszył art. 182 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 125 k.c., poprzez ich niezastosowanie w sytuacji, gdy w rozpatrywanej sprawie doszło do umorzenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko zmarłemu B. Ł. z mocy prawa na podstawie art. 823 k.p.c. Prokurator Generalny uznał, że umorzenie postępowania wyeliminowało stan przerwania biegu przedawnienia, a zatem wniosek egzekucyjny z 6 listopada 2002 r. nie stanowił zdarzenia przerywającego bieg terminu przedawnienia. Tym samym, bieg przedawnienia winien być liczony od daty nadania klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty, tj. od 18 października 2002 r., nie zaś od daty umorzenia postępowania egzekucyjnego. Wydane przez komornika postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, które uległo umorzeniu z mocy prawa, jest w istocie postanowieniem stwierdzającym to umorzenie i ma charakter deklaratoryjny, a tym samym nie sposób przyjąć, że bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od uprawomocnienia się orzeczenia stwierdzającego to umorzenie. Powołując się na stanowisko Sądu Najwyższego w sprawie IV CSK 244/09 oraz w sprawie II CK 113/02 Prokurator Generalny przyjął, że przyjęcie skutku prawnego umorzenia egzekucji *ex lege*, przewidzianego w art. 182 § 2 k.p.c. powoduje, że wniosek egzekucyjny z 6 listopada 2002 r. nie będzie już zdarzeniem przerywającym bieg terminu przedawnienia dochodzonego roszczenia. Pozwana musiałaby w niniejszej sprawie wystąpić o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko spadkobiercy zmarłego dłużnika do dnia 18 października 2012 r., podczas gdy uczyniła to dopiero 4 lipca 2013 r.

W odpowiedzi na skargę nadzwyczajną A. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. wniosła o jej oddalenie z uwagi na brak podstawy do uchylenia zaskarżonego orzeczenia.

Pozwana podkreśliła, że skutku przerwania biegu przedawnienia roszczenia zasądzonego tytułem wykonawczym nie niweczy okoliczność umorzenia postępowania egzekucyjnego. Na uzasadnienie swojego stanowiska przytoczyła treść art. 124 § 1 k.c. i art. 124 § 2 k.c., a także *ratio legis* tych rozwiązań.

Powołując się na stanowisko Sądu Najwyższego z 16 maja 1996 r. w sprawie III CZP 44/96 A. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. podkreśliła, że umorzenie postępowania egzekucyjnego powoduje, że bieg przedawnienia roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym rozpoczyna się na nowo. Bieg przedawnienia rozpoczyna się z chwilą uprawomocnienia się postanowienia komornika o umorzeniu postępowania.

W ocenie A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wierzyciel, aby wystąpić z wnioskiem o wszczęcie egzekucji przeciwko spadkobiercy, musi uzyskać tytuł wykonawczy przeciwko niemu. Pozwana podkreśliła tutaj, że w latach 2003-2004 wymagano przedłożenia prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, tymczasem w niniejszej sprawie spadkobiercy zaniechali przeprowadzenia postępowania spadkowego, zaś Pozwanej skompletowanie dokumentacji zajęło trzy lata (od 2006 r. do 2009 r.).

Pozwana wskazała nadto, że brak skorelowania terminu po upływie którego wierzyciel w egzekucji zostaje uznany jako bezznaczny, z realnym czasem, w jakim sąd spadku wydaje postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku po zmarłym dłużniku – w połączeniu ze stanowiskiem, że umorzenie postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 823 k.p.c., w żadnym wypadku i bez wyjątków nie przerywa biegu przedawnienia roszczeń stwierdzonych tytułem wykonawczym – w zasadzie całkowicie uniemożliwia wierzycielowi dochodzenie roszczeń od spadkobierców zmarłego dłużnika.

W ocenie A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w odniesieniu do oceny skutków przerwania biegu przedawnienia przez postępowanie egzekucyjne umorzone na podstawie art. 823 k.p.c. (obecnie obowiązującego art. 824 § 1 pkt 4 k.p.c. czy art. 825 k.p.c.) należy brać pod uwagę okoliczności konkretnej sprawy i podjęte przez wierzyciela czynności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skargę nadzwyczajną należało oddalić.

Ramy kontroli nadzwyczajnej określają bezpośrednio przepisy art. 89-95 u.SN. Wprowadzenie do polskiego systemu prawnego instytucji kontroli

nadzwyczajnej miało na celu rozwiązanie problemu deficytu środków zaskarżenia pozwalających eliminować z obrotu prawnego ostateczne rozstrzygnięcia sądowe, które nie mogą być uchylone lub zmienione w trybie innych nadzwyczajnych środków zaskarżenia, choć naruszają, na różne sposoby, konstytucyjne zasady, prawa lub wolności, w sposób rażący naruszają przepisy prawa lub zostały wydane na podstawie ustaleń w oczywisty sposób sprzecznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. Aby jednak orzeczenie sądu powszechnego mogło zostać uchylone lub zmienione w trybie kontroli nadzwyczajnej, dodatkowo sąd musi stwierdzić, że jego ingerencja w powagę rzeczy osądzonej jest konieczna dla zapewnienia zgodności z zasadą ustrojową wyrażoną w art. 2 Konstytucji RP, a mianowicie z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej.

Art. 89 § 1 u.SN wąsko określa także zakres przedmiotowy skargi nadzwyczajnej, która może zostać wniesiona jedynie wówczas, gdy można ją oprzeć na przynajmniej jednej z trzech podstaw, określonych w art. 89 § 1 pkt 1-3 u.SN (przesłanki szczegółowe) a dodatkowo, gdy jest to konieczne dla zapewnienia zgodności prawomocnych orzeczeń sądów powszechnych i wojskowych z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej (ogólna przesłanka funkcjonalna). Podstawami szczegółowymi skargi może być naruszenie zasad lub wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji; rażące, a zatem nie każde, lecz jedynie szczególnie poważne, naruszenie prawa przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie; wreszcie trzecią szczegółową podstawą skargi jest oczywista sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Skarga nadzwyczajna poszerza zatem istniejący katalog środków zaskarżenia, jednak sama w sobie jest instrumentem zapewniającym dostęp dla wąskiego kręgu podmiotów legitymowanych tutaj czynnie do jej wniesienia, o precyzyjnie uregulowanych podstawach materialnoprawnych oraz ograniczonym czasowo.

Może być ona wniesiona wyłącznie przez podmioty szczególnie do tego legitymowane w art. 89 § 2 u.SN. W odniesieniu do orzeczeń, które uprawomocniły się przed wejściem w życie u.SN (tj. przed 3 kwietnia 2018 r.), legitymacja do

wniesienia skargi nadzwyczajnej przysługuje wyłącznie Rzecznikowi Praw Obywatelskich i Prokuratorowi Generalnemu (art. 115 § 1a u.SN).

Sąd Najwyższy podkreśla, że połączenie w art. 89 § 1 u.SN ogólnej przesłanki funkcjonalnej ze szczegółowymi podstawami skargi nadzwyczajnej sformułowaniem „o ile”, jednoznacznie wskazuje na konieczność jednoczesnego (koniunktywnego) zaistnienia ogólnej przesłanki funkcjonalnej i którejs (przynajmniej jednej) z jej szczegółowych przesłanek wymienionych w art. 89 § 1 pkt 1-3 u.SN (zob. wyrok z 25 czerwca 2020 r., I NSNc 48/19). Oceniając zasadność wniesienia skargi nadzwyczajnej należy zatem ustalić najpierw zaistnienie którejs z przesłanek szczegółowych oraz dodatkowo to, czy jej zaistnienie oznacza w danym przypadku, że uchylenie prawomocnego wyroku sądu powszechnego lub wojskowego jest „konieczne dla zapewnienia zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej”. W świetle tej ogólnej przesłanki funkcjonalnej należy też stwierdzić, że zarówno ocena „rażącego” naruszenia prawa, lub „oczywistości” podnoszonej sprzeczności ustaleń sądu z treścią materiału dowodowego, musi być oceniana przez pryzmat tego, czy intensywność zarzucanych naruszeń prowadzi do zaistnienia przesłanki funkcjonalnej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 28 października 2020 r., I NSNc 22/20).

Na podmiocie inicjującym kontrolę nadzwyczajną prawomocnego orzeczenia ciąży obowiązek przytoczenia i uzasadnienia podstaw wniesienia skargi nadzwyczajnej (art. 95 pkt 1 u.SN w zw. z art. 398⁴ § 1 k.p.c.). Oznacza to konieczność wskazania i uzasadnienia nie tylko którejs spośród szczegółowych podstaw skargi (art. 89 § 1 pkt 1-3 u.SN), ale również, wykazanie, w kontekście realiów konkretnej sprawy, zaistnienia ogólnej przesłanki funkcjonalnej (art. 89 § 1 *principium* u.SN), czyli wyjaśnienia, z czego wynika konieczność uchylenia lub zmiany prawomocnego orzeczenia sądu powszechnego dla zapewnienia zgodności z zasadą wyrażoną w art. 2 Konstytucji RP. Samo wykazanie przez Skarżącego, iż orzeczenie narusza zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji lub że w sposób rażący narusza prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, nie jest jeszcze wystarczające.

Ustawodawca ograniczył także możliwość wniesienia skargi czasowo.

Zgodnie z art. 89 § 3 u.SN skargę nadzwyczajną wnosi się w terminie 5 lat od uprawomocnienia się zaskarżonego orzeczenia, a jeżeli od orzeczenia została wniesiona kasacja albo skarga kasacyjna – w terminie roku od ich rozpoznania. Przy czym zgodnie z art. 89 ust. § 4 u.SN jeżeli zachodzą przesłanki wskazane w § 1, a zaskarżone orzeczenie wywołało nieodwracalne skutki prawne, w szczególności jeżeli od uprawomocnienia się zaskarżonego orzeczenia upłynęło 5 lat, a także jeżeli uchylene orzeczenia naruszyłoby międzynarodowe zobowiązania Rzeczypospolitej Polskiej, Sąd Najwyższy ogranicza się do stwierdzenia wydania zaskarżonego orzeczenia z naruszeniem prawa oraz wskazania okoliczności, z powodu których wydał takie rozstrzygnięcie, chyba że zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji przemawiają za wydaniem rozstrzygnięcia, o którym mowa w art. 91 § 1 u.SN. Jednocześnie jednak na mocy przepisu przejściowego, art. 115 § 1 u.SN, w okresie 3 lat od wejścia w życie u.SN (co miało miejsce 3 kwietnia 2018 r.) skarga nadzwyczajna może być wniesiona także od prawomocnych orzeczeń kończących postępowanie w sprawach, które uprawomocniły się po dniu 17 października 1997 r. Stosownie zaś do art. 115 § 1a u.SN, skarga nadzwyczajna od prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, które uprawomocniło się przed jej wejściem w życie, może być wniesiona przez Prokuratora Generalnego lub Rzecznika Praw Obywatelskich.

Badając ustawowe przesłanki zasadności i dopuszczalności wniesionej przez Prokuratora Generalnego skargi nadzwyczajnej, od wyroku Sądu Okręgowego w B. z 2 czerwca 2016 r., II Ca [...] w sprawie z powództwa M. Ł. przeciwko A. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, wydanego wskutek apelacji od wyroku Sądu Rejonowego w T. z 7 września 2015 r. sygn. akt I C [...], w pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, iż nie budzi wątpliwości, że orzeczenie wydane zostało przez sąd powszechny.

Zaskarżony wyrok jest również prawomocny. Z akt sprawy nie wynika również, by od zaskarżonego orzeczenia wniesiono wcześniej skargę nadzwyczajną (art. 90 § 1 u.SN). Ponadto wykluczone jest też złożenie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia na podstawie art.

424⁶ k.p.c. i skargi kasacyjnej na podstawie art. 398² § 1 k.p.c.

W świetle art. 89 § 1 i 2 w zw. z art. 115 § 1 i 1a u.SN biorąc pod uwagę datę wydania zaskarżonego w przedmiotowej sprawie orzeczenia nie budzi wątpliwości legitymacja Prokuratora Generalnego do wniesienia skargi nadzwyczajnej, podobnie jak dochowanie terminu na jej wniesienie.

Sąd Najwyższy na mocy przytoczonych przepisów uprawniony jest do ewentualnej zmiany lub uchylenia zaskarżonego wyroku w przypadku, gdyby okazało się, że podniesione w skardze nadzwyczajnej zarzuty są zasadne oraz wydania odpowiedniego rozstrzygnięcia, o którym mowa w art. 91 § 1 u.SN, jeżeli przemawiają za tym zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji.

Skarżący formułując zarzuty skargi nadzwyczajnej wyjaśnił na czym w jego ocenie polegało w przedmiotowej sprawie rażące naruszenie prawa procesowego oraz materialnego. Odniósł się także do ogólnej przesłanki funkcjonalnej, wskazując na konieczność zapewnienia zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej. Pozwala to uznać, iż skarga spełnia wymogi formalne pozwalające na jej rozpoznanie.

Konstrukcja skargi nadzwyczajnej, zakładająca koniunkcję którejs z przesłanek szczegółowych oraz ogólnej przesłanki funkcjonalnej wymaga, aby w pierwszej kolejności dokonać oceny przesłanek szczegółowych, a następnie dopiero oceny tego, czy w przypadku uznania którejs ze szczegółowych przesłanek skargi za uzasadnione, prowadzą one dodatkowo do ziszczenia się również ogólnej przesłanki funkcjonalnej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 28 października 2020 r., I NSNc 22/20).

Stosownie do art. 89 § 1 pkt 2 u.SN podstawą skargi nadzwyczajnej może być rażące naruszenie prawa, zarówno materialnego, jak i procesowego, przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie. Podobnie zatem jak ma to miejsce w przypadku skargi kasacyjnej, także w skardze nadzwyczajnej, konieczne jest wykazanie, że naruszenie prawa, przy czym w skardze nadzwyczajnej także procesowego, nastąpiło przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Przenosząc te rozważania na grunt analizowanej sprawy należy wskazać, że skarga nadzwyczajna Prokuratora Generalnego oparta jest o zarzut naruszenia zasad, wolności i praw człowieka i obywatela, określonych w art. 2 i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz naruszenia w sposób rażący przepisów prawa, tj. art. 182 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 125 k.c.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu rażącego naruszenia przepisów prawa przez jego błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie Sąd Najwyższy wyjaśnia, że Skarżący podnosi tutaj niezastosowanie art. 182 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 125 k.c. w sytuacji, gdy w rozpatrywanej sprawie doszło do umorzenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko zmarłemu pozwanemu B. Ł., z mocy prawa (na podstawie art. 823 k.p.c.), co winno skutkować uznaniem, że umorzenie postępowania egzekucyjnego *ex lege* wyeliminowało stan przerwania biegu przedawnienia. W konsekwencji wniosek egzekucyjny z 6 listopada 2002 r. nie stanowił zdarzenia przerywającego bieg terminu przedawnienia i winien być on liczony od daty nadania klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty, tj. od dnia 18 października 2002 r. Nie zaś, jak przyjął Sąd Okręgowy w B., od daty umorzenia postępowania egzekucyjnego, tj. od dnia 28 czerwca 2004 r.

Sąd Najwyższy wyjaśnia, że przesłanka błędnego zastosowania przepisów prawa określona jest przez art. 89 § 1 u.SN i jest treściowo zbliżona do jednej z podstaw skargi kasacyjnej w postępowaniu cywilnym. Zgodnie z art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. skargę kasacyjną strona może oprzeć na podstawie polegającej na naruszeniu prawa materialnego przez jego błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie. Przepis art. 89 § 1 pkt 2 u.SN zawiera w stosunku do tego przepisu dwie różnice. Są nimi: wymóg rażącego naruszenia prawa oraz brak zawężenia podstawy jedynie do naruszenia prawa materialnego. W obu jednak przypadkach konieczne jest wykazanie, że naruszenie prawa nastąpiło przez jego błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

W niniejszej sprawie problem prawny koncentruje się na ustaleniu, czy umorzenie postępowania egzekucyjnego *ex lege* na podstawie art. 823 k.p.c. przerywa bieg okresu przedawnienia lub czy w sytuacji, w której ustalono krąg

spadkobierców dłużnika termin ten biegnie na nowo, a jego początkiem jest dzień umorzenia postępowania egzekucyjnego.

Stosownie do art. 123 § 1 pkt 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed organem powołanym do egzekwowania roszczeń danego rodzaju, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia. Zgodnie zaś z art. 124 § 1 i 2 k.c., po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. Czynnością, która przerywa bieg przedawnienia jest co do zasady złożenie przez wierzyciela wniosku o wszczęcie egzekucji.

W niniejszej sprawie w trakcie postępowania prowadzonego przez Komornika Sądowego w sprawie Km [...] dłużnik- B. Ł. zmarł [...] 2003 r. Postanowieniem z 12 marca 2003 r. postępowanie egzekucyjne w sprawie zawieszono. Wobec tego, że wierzyciel w ciągu roku od tej daty nie dokonał żadnej czynności niezbędnej do dalszego prowadzenia postępowania egzekucyjnego, na podstawie art. 823 k.p.c. nastąpiło jego umorzenie z mocy prawa z dniem 28 czerwca 2004 r., co potwierdziło postanowienie Komornika Sądowego.

Artykuł 819 § 1 k.p.c. w zdaniu pierwszym stanowi, że organ egzekucyjny zawiesza postępowanie z urzędu również w razie śmierci wierzyciela lub dłużnika. W zdaniu drugim (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 listopada 2018 r.) stanowi on, że postępowanie podejmuje się z udziałem spadkobierców zmarłego. W postanowieniach z 30 stycznia 1975 r., II CZ 5/75 (OSP 1976, nr 2, poz. 37) i z 2 lipca 1975 r., I CZ 98/75 (OSNC 1976, nr 6, poz. 142) Sąd Najwyższy stwierdził, że zmiana w osobie dłużnika, która zaistniała w toku postępowania egzekucyjnego nie wymaga uwidocznienia jej w klauzuli wykonalności, ponieważ wystarcza wykazanie odpowiednim dokumentem, że nastąpiło przejście obowiązków, wobec organu egzekucyjnego prowadzącego egzekucję. Bezczynność wierzyciela w zakresie ustalenia spadkobierców dłużnika albo wystąpienia do sądu o ustanowienie dla nich kuratora, jeżeli nie są znani i nie ma kuratora spadku, w postępowaniach wszczętych do 8 września 2016 r. powodowała ich umorzenie z mocy samego prawa na podstawie art. 823 k.p.c., zaś w postępowaniach wszczętych po tej dacie powoduje ich umorzenie z urzędu na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 k.p.c. W tym zakresie M. Ł. jako spadkobierca dłużnika uzyskał status dłużnika w postępowaniu egzekucyjnym zmierzającym do

wyegzekwowania 2 738 zł z ustawowymi odsetkami, po prawomocnym postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku. Będąc zatem spadkobiercą na podstawie przepisów prawa materialnego wszedł w prawa i obowiązki majątkowe zmarłego (art. 922 k.c.). Nabył więc nie tylko aktywa, ale również długi, uzyskując status dłużnika w toczącym się postępowaniu egzekucyjnym, a procesowe wstąpienie do tego postępowania reguluje przywołany art. 819 § 1 k.p.c. Wejście w sytuację prawną spadkodawcy oznacza przy tym, że spadkobierca korzysta z przedawnienia w takim zakresie, w jakim zarzut ten przysługiwał spadkodawcy w dacie otwarcia spadku, a w czasie biegu przedawnienia – następuje kontynuacja, zarówno wtedy, gdy przedawnienie biegło przeciwko spadkodawcy, jak i na jego rzecz.

Jak wynika z art. 125 k.c. (w brzmieniu obowiązującym do 29 maja 2018 r.) roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Artykuł 123 k.c. wymienia natomiast zdarzenia prawne powodujące przerwanie biegu przedawnienia. Czynności przerywające bieg przedawnienia zostały określone w sposób syntetyczny. Niewątpliwie są nimi czynności procesowe wierzyciela, które ustawodawca scharakteryzował, stawiając im określone wymagania. Bieg przedawnienia przerywa więc każda czynność wierzyciela: podjęta przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym; podjęta w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia podjęta bezpośrednio we wskazanym wyżej celu (J. Ignatowicz (w:) *System Prawa Cywilnego*, Warszawa 1977, t. 1, s. 823).

Powyższe implikuje konieczność określenia dnia, od którego na nowo biegnie przedawnienie. Zgodnie z art. 124 § 2 k.c., w razie przerwania biegu przedawnienia nie biegnie ono, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone. Przyjęty przez ustawodawcę zwrot „postępowanie to nie zostanie zakończone” wywołuje trudności interpretacyjne ze względu na to, że pojęcie, jakim się on posłużył nie jest precyzyjne. Ustalenie znaczenia zwrotu antonimicznego „zakończenie postępowania” powinno uwzględniać art. 125 k.c., a także przepisy procesowe (art. 363 § 1 k.p.c.). Prowadzi to do przyjęcia, że postępowanie jest

zakończone w momencie, w którym orzeczenie zasądzające powództwo jest prawomocne. Będzie to zatem prawomocny wyrok zasądzający lub ustalający roszczenie albo postanowienie o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności (art. 795 k.p.c.). To samo dotyczy ugody zawartej przed sądem stwierdzającej roszczenie. Dzień rozpoczęcia biegu przedawnienia jest nadto wyznaczony przez datę uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania (J. Ignatowicz (w:) *System Prawa Cywilnego*, Warszawa 1977, t. 1, s. 816), natomiast przedawnienie przerwane postępowaniem egzekucyjnym zaczyna biec na nowo z chwilą prawomocnego umorzenia egzekucji na podstawie art. 823-826 k.p.c. (W. Bryl, *Kodeks cywilny. Komentarz.*, red. Resich, Warszawa 1972. t. 1, s. 297).

Odnosząc powyższe do okoliczności niniejszej sprawy wskazać należy, że rację ma Prokurator Generalny podnosząc, że bieg terminu przedawnienia został przerwany przez czynność prawną pierwotnego wierzyciela 18 października 2002 r., tj. z dniem nadania klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty wydanemu w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy w T. 26 września 2002 r., na podstawie którego Sąd ten zasądził od B. Ł. na rzecz S. [...] im. [...] w G. kwotę 2.738 zł wraz z ustawowymi odsetkami. Bieg terminu przedawnienia winien być tym samym liczony od tej daty. Następnie, z uwagi na zgon dłużnika egzekucja prowadzona przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w B. E. Ł.-K. pod sygn. akt VIII KM [...], na podstawie art. 819 § 1 k.p.c., została zawieszona 12 marca 2003 r. Powołany przepis przesądza bowiem, że organ egzekucyjny zawiesza postępowanie z urzędu również w razie śmierci wierzyciela lub dłużnika, a nowe postępowania podejmuje się z udziałem spadkobierców zmarłego (po ustaleniu ich kręgu). Biorąc przy tym pod uwagę treść art. 123 § 1 pkt 1 k.p.c., wskazać należy, że wniosek wierzyciela z 25 czerwca 2009 r. o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym dłużniku, na podstawie którego Sąd Rejonowy w Ś., VI Zamiejskowy Wydział Cywilny z siedzibą w T. z 17 stycznia 2013 r., pod sygn. akt VI Ns [...] wydał postanowienie w tym przedmiocie, przerwał bieg terminu przedawnienia. Tym samym wniosek o nadanie klauzuli wykonalności skierowany przeciwko powodowi 4 lipca 2013 r. został wniesiony przed upływem dziesięcioletniego terminu przedawnienia roszczenia.

Powyższe skłania do przyjęcia, że nie można uznać, by postanowieniem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w B. - E. Ł.-K. w sprawie pod sygn. akt VIII KM [...] nastąpiło umorzenie postępowania egzekucyjnego z mocy prawa na podstawie art. 823 k.p.c. dnia 28 czerwca 2004 r. w ówczesnym stanie prawnym. Zgodnie bowiem z powołanym przepisem postępowanie egzekucyjne umarza się z mocy samego prawa, jeżeli wierzyciel w ciągu roku nie dokonał czynności potrzebnej do dalszego prowadzenia postępowania lub nie zażądał podjęcia zawieszonego postępowania. Termin powyższy biegnie natomiast od dnia dokonania ostatniej czynności egzekucyjnej, a w razie zawieszenia postępowania – od ustania przyczyny zawieszenia. W tym zakresie rację należy zatem przyznać Prokuratorowi Generalnemu, ponieważ termin przedawnienia rozpoczął w niniejszej sprawie biec od dnia 18 października 2002 r. (wniosek o nadanie klauzuli wykonalności wierzyciela) i nie został przerwany z dniem 28 czerwca 2004 r., tj. z dniem wydania postanowienia wskazanego wyżej Komornika Sądowego w przedmiocie umorzenia z mocy prawa postępowania egzekucyjnego. Jednakże umorzenie postępowania egzekucyjnego z mocy prawa nie mogło tutaj nastąpić przed ustaniem przyczyny zawieszenia postępowania.

Z drugiej strony należy teraz podkreślić, że wniosek o stwierdzenie nabycia spadku z 25 czerwca 2009 r. został złożony w czasie, gdy nie upłynął jeszcze dziesięcioletni termin przedawnienia na podstawie art. 125 § 1 k.c., licząc termin od 18 października 2002 r. – czyli przed 18 października 2012 r. Sam wniosek o stwierdzenie nabycia spadku złożony 25 czerwca 2009 r. przerwał bowiem bieg terminu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 k.c., zaś postanowienie Sądu Rejonowego w Ś., VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w T. z 17 stycznia 2013 r., pod sygn. akt VI Ns [...] zakończyło okres przerwy w biegu terminu przedawnienia. Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności z 4 lipca 2013 r. został więc złożony w okresie, w którym nie nastąpił jeszcze okres przedawnienia roszczenia.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy stwierdza, że zarzut skargi nadzwyczajnej Prokuratora Generalnego, skierowany przeciwko wyrokowi Sądu Okręgowemu w B. z 2 czerwca 2016 r., II Ca [...] w sprawie z powództwa M. Ł. przeciwko A. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.,

wskazujący, że jest on obarczony wadami skutkującymi koniecznością wyeliminowania go z obrotu, polegającymi na naruszeniu w sposób rażący przepisów prawa procesowego i materialnego, a mianowicie art. 182 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 125 k.c., należy uznać za niezasadny.

Odnosząc się do kolejnej powołanej przez Prokuratora Generalnego podstawy skargi nadzwyczajnej, którą jest naruszenie zasad, wolności i praw człowieka i obywatela, określonych w Konstytucji RP (art. 89 § 1 pkt 1 ustawy o SN) przypomnieć należy, że w skardze nadzwyczajnej wskazuje się na zasadę demokratycznego państwa prawa, wyrażoną w art. 2 Konstytucji RP, na którą składa się szereg zasad, wynikających z istoty i aksjologii demokratycznego państwa prawnego. Do zasad tych należy zasada konieczności zapewnienia pewności co do prawa i prawidłowości stosowania prawa przez organy państwa. Prokurator Generalny podkreśla, że „państwo, rządząc tylko za pomocą instrumentów prawnych i na podstawie prawa ma przy tym zapewnić minimalny poziom sprawiedliwości w strukturach społecznych. Wyroki sądowe powinny być sprawiedliwe, wydawane w oparciu o przepisy prawa, które jest stosowane i zinterpretowane w sposób prawidłowy, a w końcu winny odzwierciedlać zebrany i poprawnie oceniony materiał dowodowy”. W niniejszej sprawie – w ocenie Prokuratora Generalnego – „brak prawidłowego zastosowania przepisów dotyczących przedawnienia roszczeń skutkowało wydaniem orzeczenia, którego zaskarżenie niniejszą skargą jest konieczne dla zapewnienia zgodności z ww. zasadą”. Prokurator Generalny wiąże zatem negatywną merytoryczną ocenę wyroku zaskarżonego skargą nadzwyczajną z naruszeniem wskazanych zasad konstytucyjnych.

Z perspektywy skargi nadzwyczajnej tylko wyrok wadliwy może naruszać zasadę wynikającą z art. 2 Konstytucji RP. Sama wadliwość wyroku nie jest jednak wystarczającym warunkiem do uwzględnienia skargi nadzwyczajnej. Skarga nadzwyczajna musi bowiem nawiązywać do warunku wskazanego w art. 89 § 1 *in principio* u.SN. Oznacza to, że oprócz wykazania przynajmniej jednego z uchybień wymienionych w art. 89 § 1 pkt 1-3 u.SN, konieczne jest równoczesne wykazanie, że uwzględnienie skargi nadzwyczajnej jest konieczne dla zapewnienia

zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej.

Jak wskazywał już Sąd Najwyższy, to na autorze skargi nadzwyczajnej ciąży obowiązek przytoczenia i uzasadnienia podnoszonych w skardze podstaw jej wniesienia (art. 95 pkt 1 u.SN w zw. z art. 398⁴ § 1 k.p.c.). To oznacza konieczność podania tych podstaw w jej *petitum* oraz uzasadnienia także tego, na czym w realiach konkretnej sprawy miałyby polegać to naruszenie (w tym to, o którym mowa *in principio* w art. 89 § 1 u.SN.). Autor skargi nadzwyczajnej musi sprostać obowiązkowi zwięzłego i precyzyjnego wyeksplikowania tego, w jakich konkretnie naruszeniach prawa upatruje uchybień, o których mowa w art. 89 § 1 u.SN („podania na czym polega zarzucane uchybienie”) i uzasadnienia tej tezy (postanowienia Sądu Najwyższego z: 3 kwietnia 2019 r., I NSNk 1/19, z 25 czerwca 2020 r., I NSNc 48/19 oraz wyrok z 9 grudnia 2020 r., I NSNu 1/20). Sąd Najwyższy wskazywał, że „samo wykazanie przez skarżącego, że orzeczenie narusza zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji lub że w sposób rażący narusza prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, nie jest przy tym równoznaczne z wykazaniem, że wniesienie skargi jest konieczne dla zapewnienia zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej. Gdyby bowiem tak było, ustawodawca poprzestałby na wskazaniu trzech podstaw zawartych w art. 89 § 1 pkt 1-3 u.SN (postanowienia Sądu Najwyższego z 25 czerwca 2020 r., I NSNc 48/19 i z 3 kwietnia 2019 r., I NSNk 1/19).

Przenosząc te rozważania na grunt analizowanej sprawy należy wyjaśnić, że uzasadnienie Prokuratora Generalnego mówiące o naruszeniu art. 2 i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP ma zbyt ogólny charakter i sprowadza się tylko do stwierdzenia, że sąd orzekający w niniejszej sprawie zobowiązany był do respektowania zasad konstytucyjnych oraz chronionych konstytucyjnie wolności i praw człowieka i obywatela, w tym wskazanych w art. 2 Konstytucji RP, wobec czego nie spełnia wskazanego wyżej kryterium ustawowego. Prokurator Generalny powinien bowiem dokonać szczegółowej analizy, z której wynikałoby, że skarga nadzwyczajna jest konieczna dla zapewnienia zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, co nie miało

niestety miejsca. Ta szczegółowa analiza musi się odnosić jednoznacznie zarówno do zasady demokratycznego państwa prawnego, jak i zasady sprawiedliwości społecznej.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy, na podstawie art. 91 § 1 *in fine* u.SN. oddalił skargę nadzwyczajną.

Jednocześnie, na podstawie art. 398¹⁸ k.p.c. w zw. z art. 95 pkt 1 u.SN Sąd Najwyższy zniósł wzajemnie między stronami koszty postępowania wywołanego wniesieniem skargi nadzwyczajnej.

a.s.